Bæredygtighedsrelaterede oplysninger

- LinkPension Aktiv Fond 2 (Balancefokus)

Sammenfatning

Det finansielle produkt fremmer miljømæssige eller sociale karakteristika, men det har ikke bæredygtig investering som sit mål. LinkPension Aktiv fremmer både miljømæssige og sociale karakteristika ved at investere i selskaber, der er med til at løse miljømæssige og samfundsmæssige udfordringer, ved at udelukke kritisable selskaber og lande fra produktets investeringsunivers og ved at påvirke selskaber og kapitalforvaltere til at forbedre relevante forhold omkring bæredygtighed.

Produktets investeringsstrategi tager udgangspunkt i Vellivs politik for ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab, som er baseret på internationale principper og retningslinjer, herunder FN's Global Compact, FN's vejledende principper for Menneskerettigheder og Erhverv, samt OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder. Samtidigt tages der hensyn til de negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer (PAI's) i forbindelse med såvel udvælgelse af investeringer samt i den løbende overvågning af investeringerne. Der rapporteres årligt på investeringsbeslutningernes vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer.

I LinkPension Aktiv har vi en ambition om at skabe det bedst mulige risikojusterede afkast gennem aktiv forvaltning og bred eksponering på tværs af aktivklasser, samtidig med at der tages hensyn til miljømæssige og sociale karakteristika. Strategien sikrer investeringer inden for et bredt spektrum af muligheder, fx noterede og unoterede aktier, kreditobligationer og alternative investeringer, hvor der balanceres mellem afkast og investeringsrisiko.

Den planlagte andel af investeringer, der fremmer miljømæssige og sociale karakteristika er 95%, heraf vil minimum 9% være kvalificeret som bæredygtige investeringer.

Vi overvåger efterlevelsen af produktets miljømæssige og sociale karakteristika ved at monitorere en række bæredygtighedsindikatorer:

- **CO_2e-aftryk** - vi måler de underliggende investeringers CO_2e-aftryk.
- **Taksonomi** - vi måler på aktiviteter i overensstemmelse med EU's klassificeringssystem.
- **FN's 17 verdensmål** - vi måler på, hvor meget de børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer bidrager til FN's 17 verdensmål.
- **Engagement i miljømæssige og sociale temaer** - vi arbejder på at påvirke selskaberne i produktet til at forbedre deres indsats på områder såsom forurening, biodiversitet, arbejdsforhold, menneskerettigheder og bekæmpelse af korruption.
- **Antal afstemninger om miljømæssige og sociale temaer** - vi stemmer på selskabernes generalforsamlinger for forslag, der tilskynder selskaberne til at forbedre bæredygtighedsforhold.
- **Eksklusion af selskaber og lande** - vi måler på at der ikke sker brud på vores eksklusionskriterier.

I LinkPension Aktiv investeres der primært gennem eksterne kapitalforvaltere. For at sikre, at udvælgelsen sker i overensstemmelse med Vellivs holdninger og politik på området, foretages der løbende vurderinger af forvalternes kvaliteter, metoder og processer ift. forvalterens generelle

hensyntagen til Bæredygtighedsfaktorer og Bæredygtighedsrisici i deres forvaltning. Der foretages desuden en vurdering af forvalterens metode for opgørelse af Bæredygtige Investeringer, jf. SFDR art. 2.17, for den respektive fond, som Velliv investerer i, med henblik på at vurdere, om investeringerne efterlever Vellivs definerede kriterier for en Bæredygtig Investering.

Vellivs definition af en Bæredygtig Investering tager udgangspunkt i EU's Taksonomi for miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter samt EU's Disclosureforordning artikel 2(17). Investeringer, som er 100% i overensstemmelse med Taksonomien opgøres af Velliv som bæredygtige Investeringer. Øvrige investeringer skal leve op til tre kriterier, for at blive kategoriseret som en Bæredygtig Investering:

1. Investeringen skal have et væsentligt positivt bidrag til miljømæssige og/eller sociale mål
2. Investeringen må ikke at gøre væsentlig skade på andre miljømæssige eller sociale mål
3. Investeringen skal følge god ledelsespraksis

Aktiver, der er i overensstemmelse med EU-taksonomien, vurderes som Bæredygtige Investeringer i det omfang, de efterlever Taksonomien (%-delen af aktiviteter, som efterlever Taksonomien, medtages).

Der benyttes data fra en række anerkendte eksterne dataleverandører til at måle og følge op på produktets miljømæssige og sociale karakteristika samt udviklingen i andelen af Bæredygtige Investeringer. Data håndteres internt i anerkendte og efterprøvede systemer, og i overensstemmelse med de forretnings- og arbejdsgange, der gælder på området. Omfanget og kvaliteten af data varierer fortsat og der observeres bedst datadækning for noterede investeringer. Det vurderes ikke, at denne begrænsning påvirker Velliv i at opfylde de bæredygtighedskarakteristika, vi stiller kunderne i udsigt.

Intet bæredygtigt investeringsmål

Dette finansielle produkt fremmer miljømæssige og sociale karakteristika, men har ikke Bæredygtig Investering som sit mål.

For produktets Bæredygtige Investeringer måles der på de obligatoriske negative bæredygtighedspåvirkninger (*"Principal Adverse Impacts, PAI"*), for at redegøre for, at de Bæredygtige Investeringer ikke er til væsentlig skade for nogle af de bæredygtige investeringsmål *("Do No Significant Harm").* For produktets børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer måles der også på hhv. frivillig social PAI 9 (manglende menneskerettighedspolitik), samt klima- og miljørelateret PAI nr. 4 (Investeringer i virksomheder uden initiativer til reduktion af CO_2-emissioner). For sidstnævnte anvendes denne for produktets børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer indenfor GICS-sektorerne"Mining and quarrying" samt "Electricity, gas, steam and air conditioning supply"

Som en del af denne overvågning sikres det, at investeringerne er i overensstemmelse med OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder og FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder (PAI 10). Læs mere om *"Do No Significant Harm"* for produktets Bæredygtige Investeringer i sektionen "metoder".

Der rapporteres årligt på PAI'erne i forbindelse med de periodiske produktrapporteringer samt i den årlige Erklæring on investeringsbeslutningers vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer. For nuværende er der primært data tilgængelig på børsnoterede investeringer, hvorfor vi primært kan monitorere de negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer for disse investeringer. Vi monitorerer også på de øvrige aktivklassers negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer i det omfang, vi har tilgængelige data.

Det finansielle produkts miljømæssige eller sociale karakteristika
LinkPension Aktiv fremmer både miljømæssige og sociale karakteristika. Det sker ved at investere i selskaber, der er med til at løse miljømæssige og samfundsmæssige udfordringer, ved at udelukke kritisable selskaber og lande fra produktets investeringsunivers og ved at påvirke selskaber og kapitalforvaltere til at forbedre relevante forhold omkring bæredygtighed.

Fravalg af selskaber og lande
Velliv ønsker som udgangspunkt ikke at ekskludere investeringsmuligheder, da vi mener, at det ikke skaber reelle forandringer i samfundet. Dog kan eksklusion være nødvendigt i de tilfælde, hvor der ikke vises ønske eller vilje til forandring. Produktet ekskluderer investeringer i selskaber og lande i overensstemmelse med Vellivs generelle eksklusionskriterier. Produktet investerer ikke i:

- Selskaber med omsætning fra udvinding af termisk kul eller kul i energiproduktion, og som har planer om termisk kulekspansion
- Selskaber, hvor mere end 5 pct. af omsætningen stammer fra udvinding af termisk kul,
- Selskaber, hvor mere end 5 pct. af omsætningen stammer fra udvinding og produktion af olie, naturgas, hvor der benyttes ukonventionelle metoder, som omfatter oliesand, arktisk boring og fracking,
- Selskaber, hvor mere end 5 pct. af omsætningen stammer fra udvalgte aktiviteter i den fossile værdikæde eller fra anvendelse af termisk kul, olie og naturgas i energiproduktion, medmindre Velliv vurderer, at selskaberne er i gang med en transition, der er i overensstemmelse med en lavemissionsøkonomi. Dette indebærer, at selskabet har sat ambitiøse klimamålsætninger, ikke har fossile ekspansionsplaner, ikke fører entydigt lobbyarbejde imod Parisaftalen og har god ledelsespraksis og -styring indenfor klimaområdet.
- Selskaber, der producerer kontroversielle våben. Kontroversielle våben defineres i henhold til internationale konventioner som Danmark har underskrevet.
- Selskaber, der ved handel med våben bryder med FN's gældende våbensanktioner, og
- Selskaber, hvor mere end 5 pct. af omsætningen stammer fra produktion af tobak.

Af hensyn til demokrati, menneskerettigheder og ytringsfrihed fravælger vi investeringer i statsobligationer udstedt af lande, som vi vurderer, ikke har en tilfredsstillende tilgang til regeringsførelse og forvaltningspraksis.

I tillæg til de ovenfor beskrevne screeningskriterier kan Velliv vælge at ekskludere enkeltaktiver på baggrund af aktivets eksponering for bæredygtighedsrisici. Beslutningsprocesser om eventuelt frasalg af enkeltaktiver er forankret i tydelige vurderingskriterier og en afvejning af effekten af frasalg relativt til andre værktøjer, herunder dialog med porteføljeselskaber.

Eksklusionskriterierne gælder for Vellivs portefølje af børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer, som Velliv har på eget depot. Ved indgåelse af aftale med en forvalter skal det sikres, at forvalteren godkender kendskab til Vellivs politik og retningslinjer for ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab, og at de vil efterleve Vellivs eksklusionskriterier. Velliv kan dog ikke kræve efterlevelse af eksklusionslisten, når det gælder eksterne fonde i børsnoterede investeringer, hvor Velliv ikke har bestemmende indflydelse. På vores hjemmeside fremgår en liste af ekskluderede selskaber og lande. Her kan man også læse om Vellivs tilgang til fossile investeringer.

Aktivt ejerskab
Vi arbejder aktivt på at påvirke de virksomheder, vi investerer i, til at forbedre deres håndtering af relevante Bæredygtighedsforhold og Bæredygtighedsrisici. Arbejdet består af dialog med selskaberne og ved at vi stemmer på selskabernes generalforsamlinger. Når der stemmes, sker det med udgangspunkt i Vellivs egen eller de eksterne forvalteres stemmepolitik. Det kan eksempelvis være med målet om, at kvinder bliver repræsenteret i bestyrelserne, at virksomhederne sætter klimamål, eller at de rapporterer yderligere om deres påvirkninger på menneskerettigheder og klimaet.

Investeringsstrategi
I LinkPension Aktiv har vi en ambition om at skabe det bedst mulige risikojusterede afkast samtidigt med der tages hensyn til det miljø- og samfundsmæssige aftryk.

Vi vælger investeringer inden for et bredt spektrum af muligheder, fx noterede og unoterede aktier, kreditobligationer og alternative investeringer. LinkPension Aktiv har bl.a. investeringer indenfor følgende, som er med til at fremme bæredygtighed:

- Grønne og sociale obligationer.
- Certificerede ejendomme. For nyinvesteringer i ejendomme er certificering i dag en målsætning og kan, hvor det er økonomiske rentabelt, også skabe grundlag for certificering af flere af porteføljens eksisterende ejendomme, herunder DBNB Building-in-use.

Investeringsstrategien giver mulighed for at investere i aktiver der forventes at give et højt afkast og andre aktiver med det formål at sikre imod risiko.

Investeringsstrategien følger derudover de principper og den praksis, som fremgår af Vellivs politik for ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab, der bl.a. beskriver de investeringsmæssige fravalg. Politikken er baseret på internationalt anerkendte principper for ansvarlig virksomhedsledelse, herunder ledelsespraksis samt vores holdning til skatteplanlægning. Disse er blandt andre:

- FN's Global Compact.
- FN's Vejledende Principper for Menneskerettigheder og Erhverv.
- OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder.

Andel af investeringer
Den planlagte andel af investeringer, der fremmer miljømæssige og sociale karakteristika er 95%, heraf vil minimum 9% være kvalificeret som bæredygtige investeringer.

Overvågning af miljømæssige eller sociale karakteristika
I Velliv anvender vi data til løbende at følge udviklingen i produkternes bæredygtighedsindikatorer, parameter for negativ indvirkning på bæredygtighedsfaktorer og overholdelse af vores eksklusionskriterier.

For at understøtte produktets miljømæssige og sociale karakteristika monitorer vi, om de selskaber, vi investerer i, lever op til, hvordan vi forventer, at de håndterer forhold omkring miljø, samfund og praksis for god ledelse (ESG-forhold). Til det formål anvender vi bl.a. disse bæredygtighedsindikatorer:

- **CO_2e-aftryk** - vi måler de underliggende investeringers CO_2e-aftryk.
- **Taksonomi** - vi måler på aktiviteter i overensstemmelse med EU's klassificeringssystem.

- **FN's 17 verdensmål** - vi måler på, hvor meget de børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer bidrager til FN's 17 verdensmål.
- **Engagement i miljømæssige og sociale temaer** - vi arbejder på at påvirke selskaberne i produktet til at forbedre deres indsats på områder såsom forurening, biodiversitet, arbejdsforhold, menneskerettigheder og bekæmpelse af korruption.
- **Antal afstemninger om miljømæssige og sociale temaer** - vi stemmer på selskabernes generalforsamlinger for forslag, der tilskynder selskaberne til at forbedre bæredygtighedsforhold.
- **Eksklusion af selskaber og lande** - vi måler på at der ikke sker brud på vores eksklusionskriterier.

Velliv ønsker som udgangspunkt ikke at ekskludere selskaber, da det ikke vurderes, at det skaber reelle forandringer i samfundet. I tilfælde hvor selskaber ikke lever op til Vellivs Politik for ansvarlig investering og aktivt ejerskab, herunder ikke overholder Vellivs forventninger til ansvarlig virksomhedsdrift, vil der som udgangspunkt først indgås dialog med selskabet. Skabes der ikke tilfredsstillinende resultater via dialogen, kan eksklusion være nødvendigt.

De førnævnte overvågninger udføres løbende og der rapporteres årligt på disse overvågninger ifm. offentliggørelsen af de periodiske produktrapporteringer.

Metoder
I Velliv måler, analyserer og vurderer vi, hvordan det går med at fremme de miljømæssige og sociale karakteristika ved brug af bæredygtighedsindikatorer. Til dette bruger vi bæredygtighedsrelaterede data, som vi modtager fra eksterne dataleverandører.

Metode til at måle på bæredygtighedskarakteristika
For at vurdere, hvordan investeringerne i vores produkter fremmer de miljømæssige og sociale karakteristika, måler vi på en række udvalgte bæredygtighedsindikatorer, som nævnt tidligere i dokumentet. Disse omhandler bl.a. hvor meget de noterede aktier og virksomhedsobligationer bidrager til et eller flere af FN's verdensmål samt investeringernes CO_2e-aftryk. Til måling af vores bæredygtighedsindikatorer benyttes en række anerkendte dataleverandører, herunder ISS og Sustainalytics.

Metode til at måle andel af Bæredygtige Investeringer
Vellivs definition af en bæredygtig investering tager udgangspunkt i EU's definition af en bæredygtig investering jf. SFDR 2(17).

1. Investeringen skal have et væsentligt positivt bidrag til miljømæssige og/eller sociale mål
2. Investeringen må ikke at gøre væsentlig skade på andre miljømæssige eller sociale mål
3. Investeringen skal følge god ledelsespraksis

Som angivet tidligere vil minimum 9% af produktets investeringer karakteriseres som en bæredygtig Investering. Hvis en investering har aktiviteter, der er i overensstemmelse med EU's Taksonomi opgøres den andel, som er i overensstemmelse med Taksonomien, som en Bæredygtig Investering jf. de tekniske screeningskriterier i EU's Taksonomi og følger ikke principperne jf. SFDR artikel 2(17) som beskrevet ovenfor. Produktet har ikke målsætning for andel af investeringer, som er i overensstemmelse med EU's Taksonomi.

Vurderingen af ovenstående kriterier for en Bæredygtig Investering er tilpasset den enkelte aktivklasse:

1. Børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer
I opgørelsen af Bæredygtige Investeringer i produktet, er der udviklet særskilte vurderingskriterier for investeringer i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer (umærkede). Velliv sonderer i vurderingen mellem de selskaber der er indenfor elforsyningssektoren, og dem som ikke er. Velliv definerer elforsyningssektoren som selskaber indenfor følgende GICS sub-industrier: Electric Utilities, Renewable Electricity og Independent Power Producers and Energy Traders. Hvis der ikke er en GICS sub-industri tilgængelig for den pågældende investering anvendes NACE-gruppe 35.1 "Electric power generation, transmission and distribution" til at identificere selskaber indenfor elforsyningssektoren.

Velliv vurderer behov for denne opdeling, da elforsyningssektorens bæredygtige bidrag ifølge Velliv ikke bør opgøres ud fra FN's verdensmål men snarere andel af elproduktion der stammer fra vedvarende energikilder.

Kriteriet om bæredygtigt bidrag:
For selskaber udenfor elforsyning gælder at:

- Investeringen vurderes af vores eksterne dataleverandører til at have et positivt bidrag til et eller flere af FN's 17 verdensmål på mere end 33%, målt på selskabets aktivitet.
- Investeringen vurderes af vores eksterne dataleverandører til ikke at have et negativt bidrag til et eller flere af FN's verdensmål på mere end 15%, målt på selskabets aktivitet.

For selskaber indenfor elforsyning gælder at:

- Selskabets andel af elgenerering fra vedvarende energi (Sol-, vind-, bio- og vand-energi) skal være over 33% af selskabets samlede elgenerering.
- Selskabets andel af elgenerering fra termisk kul og olie må sammenlagt ikke overskride 15% af selskabets samlede generering af el.

Kriteriet om ikke at gøre væsentlig skade:
Til vurdering af, at selskabet gør væsentlig skade på miljømæssige eller sociale mål tages der udgangspunkt i de obligatoriske PAI'er defineret af EU. PAI indikatorerne dækker både klima og miljørelaterede indikatorer samt indikatorer for det sociale område. PAI'erne afdækkes som følger:

PAI	Tærskel udenfor elforsyning	Tærskel indenfor elforsyning
1. **Drivhusgasemissioner**	Dækkes af PAI 2.	Selskabet bryder med Paris Aligned Benchmark eksklusionskriterier
2. **CO_2-aftryk**	> 174,4 tons CO_2 per mio. investeret	
3. **Investeringsmodtagende virksomheders drivhusgasemissionsintensitet**	> 359 tons CO_2 per mio. omsætning	
4. **Eksponering for virksomheder, der er aktive i den fossile sektor**	'Sand'	
5. **Andel af forbrug og produktion af ikke vedvarende energikilder**	Gennemsnit mellem forbrug og produktion > 87%	

6. **Energiforbrugsintensitet pr. sektor med stor indvirkning på klimaet:** **A: Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri** **B: Råstofindvinding** **C: Fremstillingsvirksomhed** **D: El-, gas- og fjernvarmeforsyning** **E: Vandforsyning** **F: Bygge- og anlægsvirksomhed** **G: Engroshandel og detailhandel** **H: Transport og godshåndtering** **I: Fast ejendom**	• A > 3,9 GWh • B > 3,4 GWh • C >1,9 GWh • D >18,2 GWh • E >1,2 GWh • F >0,2 GWh • G > 0,2 GWh • H > 5,2 GWh • I > 0,9 GWh	
7. **Aktiviteter der påvirker biodiversitetsfølsomme områder negativt.**	'Sand'	'Sand'
8. **Udledning til vand**	> 0,03 tons per mio. investeret	> 0,3 tons per mio. investeret
9. **Andel af farligt affald og radioaktivt affald**	> 0,85 tons per mio. investeret	> 0,85 tons per mio. investeret
10. **Overtrædelser af FN's Global Compact-principper og OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder**	'Sand'	'Sand'
11. **Mangel på processer og overholdelsesmekanismer til overvågning af overholdelse af FN's global compact principper og OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder**	'Sand	'Sand'
12. **Ukorrigeret lønforskel mellem kønnene**	> 30%	> 30%
13. **Kønsdiversitet i bestyrelsen**	< 10%	< 10%
14. **Eksponering for kontroversielle våben**	'Sand'	'Sand'
Frivillig PAI 2.4: Investeringer i virksomheder uden initiativer til reduktion af CO_2-emissioner	'Sand' for selskaber indenfor sektorerne Råstofindvinding og El-, gas- og fjernvarmeforsyning.	Selskabet bryder med Paris Aligned Benchmark eksklusionskriterier
Frivillige PAI 3.9: Manglende menneskerettighedspolitik	'Sand'	'Sand'

Kriteriet om god ledelsespraksis:
Kriteriet for god ledelsespraksis vurderes ud fra, om selskabet bryder med FN's Global Compact-principper eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder.

I ovenstående vurdering dækkes fire elementer af ledelsespraksis:

- *Solide ledelsesstrukturer*
  Solide ledelsesstrukturer dækker både over den konkrete sammensætning af selskabsledelsen, fx bestyrelsens sammensætning og uafhængighed, revisionsforhold m.m., samt forretningsetiske forhold, som håndtering af korruption m.m.
- *Arbejdstagerforhold*

Arbejdstagerforhold omhandler arbejdstagerrettigheder, herunder fx fravær af tvangsarbejde, håndtering af sikkerhed på arbejdspladsen, fravær af diskrimination m.m.

- *Aflønning af personale*
  Aflønning af personale omhandler ansættelsesforhold i relation til aflønning, fx retten til kollektiv forhandling samt konkrete lønningsforhold, der evt. kan måles på ift. relative lønforskelle – fx mellem kønnene og mellem medarbejdere og ledelse.
- *Overholdelse af skatteregler*
  Overholdelse af skatteregler omhandler selskabers forvaltning af selskabsskatteforhold.

Tabellen nedenfor viser, hvilke parametre, datapunkter og tærskelværdier, Velliv anvender til at vurdere om selskaber lever op til de fire primære elementer af god ledelsespraksis.

Elementer	Datapunkt	Relevante underliggende indikatorer	Tærskelværdi
Ledelsesstruktur	FN Global Compact Princip 10 – Virksomheder bør modarbejde alle former for korruption, herunder afpresning og bestikkelse	Revisionsforhold Bestikkelse og korruption Forretningsetik	Brud
Arbejdstagerforhold	FN Global Compact Princip 1 – Virksomheder bør støtte og respektere beskyttelsen af internationalt proklamerede menneskerettigheder inden for virksomhedens indflydelsesområde	Arbejdstageres menneskerettigheder, herunder arbejdstagerrettigheder	Brud
	FN Global Compact Princip 3 – Virksomheder bør opretholde friheden til organisering og anerkende arbejdstageres ret til kollektive forhandlinger	Fagforeningsfrihed	Brud
	FN Global Compact Princip 4 – Virksomheder bør støtte udryddelse af alle former for tvangsarbejde	Tvungent arbejde	Brud
	FN Global Compact Princip 5 – Virksomheder bør støtte afskaffelse af børnearbejde	Børnearbejde	Brud
	FN Global Compact Princip 6 – Virksomheder bør eliminere diskrimination i arbejds- og ansættelsesforhold	Diskrimination og chikane	Brud
Aflønning af personale	FN Global Compact Princip 1 – Virksomheder bør støtte og respektere beskyttelsen af internationalt proklamerede	Arbejdstageres menneskerettigheder, herunder arbejdstagerrettigheder	Brud

	menneskerettigheder inden for virksomhedens indflydelsesområde		
	FN Global Compact Princip 3 – Virksomheder bør opretholde friheden til organisering og anerkende arbejdstageres ret til kollektive forhandlinger	Fagforeningsfrihed	Brud
Overholdelse af skatteregler	FN Global Compact Princip 10 – Virksomheder bør modarbejde alle former for korruption, herunder afpresning og bestikkelse	Skatteforhold	Brud

2. Eksternt forvalterede unoterede alternative investeringer

For eksternt forvalterede unoterede alternative investeringer foretages en vurdering af forvalterens metode for opgørelse af Bæredygtige Investeringer til at vurdere, hvilke af fondens investeringer, der kan opgøres som bæredygtig iht. Velliv kriterier. I de tilfælde, hvor den eksterne forvalter ikke har defineret en metode for opgørelse af Bæredygtige Investeringer – eksempelvis hvis forvalteren ikke er underlagt SFDR-lovgivningen - vil Velliv i stedet vurdere fodens samlede strategi/tilgang til at foretage investeringer, der understøtter bæredygtige formål.

Forvalterens metode for opgørelse af Bæredygtige Investeringer eller fondens strategi/tilgang til at foretage investeringer, der understøtter bæredygtige formål, skal efterleve følgende kriterier:

Kriteriet om bæredygtigt bidrag:
Investeringen bidrager væsentligt til en eller flere af FN's Verdensmål. Alternativt er investeringen i overensstemmelse med EU's taksonomiforordning eller tilsvarende taksonomiordninger. Ift. vurdering af væsentligt bidrag til FN's Verdensmål tages der udgangspunkt i Vellivs metodedokument for Bæredygtige Investeringer, hvor der defineres en minimumsgrænse af det positive bidrag til Verdensmålene på 33%. Vurderingen af 'væsentligt' vil dog altid ske ud fra en konkret vurdering af forvalterens metode, typen af unoteret investering samt det datagrundlag, der er tilgængeligt.

Kriteriet om ikke at gøre væsentlig skade:
Der tages hensyn til alle obligatoriske PAI'er eller der er taget foranstaltninger mod negative indvirkninger på de samme områder, som dækkes af PAI'erne. Ligesom for ovenstående tager vurderingen hensyn til det tilgængelige datagrundlag, som vil variere bl.a. af typen af unoteret investering.

Kriteriet om god ledelsespraksis:
Investeringen er i overensstemmelse med gældende internationale principper og retningslinjer for god ledelsespraksis herunder OECD's retningslinjer for multinationale selskaber, FN's Global Compact og FN's vejledende principper for menneskerettigheder og erhverv.

Vurderingerne ovenfor er tilpasset typen af alternativ investering (eksempelvis infrastruktur, skov m.v.). Hvis Velliv vurderer, at forvalterens metode efterlever Vellivs kriterier herfor, vil de af fondens investeringer der er i overensstemmelse med forvalterens metode opgøres som Bæredygtig Investeringer af Velliv.

3. Mærkede obligationer og obligationer med bæredygtigt fokus

Mærkede obligationer (også kendt som labelled bonds) omfatter obligationer øremærket til grønne, sociale eller bæredygtige formål eller udstedelser hvor finansieringen ikke er øremærket specifikke projekter, men hvor renten justeres baseret på konkrete ESG-mål.
Hertil findes også andre type af obligationer, der ikke omtales som mærkede obligationer, men hvor investeringen har et bæredygtigt fokus. Der er her tale om finansielle instrumenter, hvor afkast eller eftergivelse af gæld knyttes til målbare miljømæssige og sociale resultater.

For vurderingen af, om en mærket obligation eller obligation med et bæredygtigt fokus af Velliv kan opgøres som en Bæredygtig Investering anvendes data fra en ekstern dataleverandør til vurdering af nedenstående kriterier:

Kriteriet om bæredygtigt bidrag:
Kriteriet om bæredygtigt bidrag vurderes på udstedelsesniveau og er derved ens på tværs af udstedelser fra hhv. lande, stater og multilaterale aktører. For mærkede obligationer gælder det at de skal opfylde minimum en af to nedenstående kriterier:

- Skal have en use-of-proceeds SDG score fra vores eksterne leverandør på minimum 2,67. Eftersom Vellivs dataleverandør anvender en score mellem 1-4 vurderes det at tilsvarer kravet på minimum 33% positivt bidrag for (unoterede) investeringer i børsnoterede aktier eller virksomhedsobligationer.
- At minimum 33% af udstedelsens use-of-proceeds er i overensstemmelse med EU's Taksonomi.

Kriteriet om ikke at gøre væsentlig skade:

- Selskaber

Følger samme kriterier som beskrevet i punktet "1. Børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer"

- Stater:

Landet må ikke bryde med de PAI'er defineret af EU, der er målrettet stater og multilaterale aktører:

PAI	Tærskel
15. **Drivhusgasintensitet**	Udstederen er blandt de 10% højest udledende stater
16. **Investeringsmodtagende lande forbundet med krænkelser af sociale rettigheder**	Udstedere som Velliv vurderer på systematisk og alvorlig vis krænker sociale rettigheder

- Multilaterale aktører:

Aktøren må ikke bryde med de PAI'er defineret af EU, der er målrettet stater og multilaterale aktører:

PAI	Tærskel
15. Drivhusgasintensitet	Udstederen er blandt de multilaterale aktører med 10% højest drivhusgasintensitet
16. Investeringsmodtagende lande forbundet med krænkelser af sociale rettigheder	Udstederen vurderes af Vellivs eksterne dataleverandør at være involveret i kontroverser med væsentlig (signifikant) indvirkning på interessenter eller miljøet

Kriteriet om god ledelsespraksis:
Kriteriet om god ledelsespraksis vurderes både på udstedertypen og på selve udstedelsen.
Specifikt for udstedertypen finder 'god ledelsespraksis' kun anvendelse for selskaber, og der foretages derfor ikke en vurdering på de konkrete stater eller multilaterale aktører. Vurderingen for selskaber følger de samme kriterier som beskrevet i punktet "1. Børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer".

For den konkrete udstedelse – uagtet udstedertypen – foretages der en vurdering af, om udstedelsen lever op til internationale standarder for mærkede obligationer (ICMA-principperne)[1]. Udstedelsen skal have en score på minimum 1,75 eller derover, svarende til, at den eksterne leverandør vurderer udstedelsens efterlevelse af internationale standarder som 'middel'.

Hvor Vellivs eksterne dataleverandør ikke foretager vurdering af en mærket obligation eller anden udstedelse med bæredygtighedskarakteristika fra statslige eller multilaterale aktører foretager Velliv en kvalitativ vurdering af udstedelsens bidrag til sociale eller miljømæssige mål samt efterlevelsen af internationale standarder for mærkede obligationer til vurdering af, om udstedelsen efterlever Vellivs kriterier for en Bærdygtig Investering.

4. Realkreditobligationer
Det er udelukkende realkreditobligationer, der enten er mærket "Energy Efficient Mortgage Label (EEML)" eller "social impact" realkreditlån udstedt af danske realkreditinstitutter, der af Velliv kan opgøres som Bæredygtige Investeringer. De vurderes at efterleve Vellivs kriterier indenfor hhv. kravet om positivt bidrag, ikke gøre væsentlig skade og kriteriet om god ledelsespraksis.

Metode til at måle efterlevelse af god ledelsespraksis for artikel 8 investeringer
Jf. Disclosureforordningen skal alle investeringer i et opsparingsprodukt, som oplyser iht. forordningens artikel 8 efterleve god ledelsespraksis. Vurderingen af god ledelsespraksis for produktets investeringer anvender samme kriterier, som beskrevet i sektionen ovenfor.

Metode til at måle ansvarlig og bæredygtig virksomhedspraksis via aktivt ejerskab.
Velliv afgiver stemmer på selskabernes ordinære og ekstraordinære generalforsamlinger via proxy voting hvor vores eksterne datarådgiver, ISS ESG, har fuldmagt til at stemme på vegne af Velliv ud fra vores stemmepolitik. Vi får løbende rapporteringer fra ISS ESG ift. afgivne stemmer, som vi benytter til vores opgørelser.

Vi fører aktiv ejerskabsdialog både selvstændigt, via andre investorer og gennem vores datarådgiver, Sustainalytics. For alle tre typer af aktiv ejerskabsdialog fører vi protokol over vores dialoger og udfaldet af disse, herunder om dialogerne ikke har givet de ønskede ændringer i virksomhedspraksis hvilket ultimativt kan føre til eksklusion.

Metode til at måle eksklusion af selskaber og lande, som ikke er i overensstemmelse med ønsket om at bidrage til en mere bæredygtig verden.
For at efterleve miljømæssige og sociale minimumskrav opdaterer vi to gange årligt vores generelle eksklusionsliste. Det gøres to gange årligt for at sikre, at kriterierne stadig er gældende for de allerede ekskluderede virksomheder. Samtidig skal opdateringen sikre, at nye virksomheder, som omfattes af kriterierne, også ekskluderes. I den forbindelse måler vi løbende på at der ikke sker brud på vores

[1] International Capital Market Association (ICMA) er en global handelssammenslutning, som leverer industridrevne standarder og anbefalinger til den finansielle sektor.

eksklusionskriterier. Vellivs landeeksklusioner opdateres én gang årligt. For de produktspecifikke eksklusionskriterier vurderer vi løbende, om der er behov for tilpasninger.

Datakilder og databehandling
Vi benytter data fra eksterne leverandører og fondsforvalterne til at måle på de miljømæssige og sociale karakteristika samt kriterierne om bæredygtigt bidrag, ikke at gøre væsentlig skade og god ledelsespraksis. De eksterne data leverandører er bl.a.:

- Sustainalytics
- ISS ESG
- MSCI
- Velliv Ejendomme
- Maplecroft

De data, vi får leveret, kontrollerer vi løbende for at sikre datakvaliteten. Vi indhenter yderligere data, hvis der er behov for det.

For børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer benyttes rapporterede tal ved opgørelse af andelen af investeringen i overensstemmelse med EU's klassificeringssystem. For opgørelse af andel Bæredygtige Investeringer anvendes data fra anerkendte dataleverandører for opgørelse af bidrag til FN's verdensmål. I det omfang, der indgår unoterede aktiver, indsamles information vedr. den enkelte aktivklasse. Er der investeringsmodtagne selskaber, hvor det ikke kan opgøres, om der er bidrag til FN's verdensmål, medregnes investeringen ikke i opgørelse af andel bæredygtige investeringer.
Der foretages løbende analyser af data og historiske data bliver gemt, så vi kan identificere eventuelle afvigelser.

Vi har anerkendte og efterprøvede systemer, som behandler de leverede bæredygtighedsdata efter de forretningsgange og arbejdsgange, der gælder på området og som bygger på samme principper som gælder for finansielle data.

Begrænsninger mht. metoder og data
Omfanget og kvaliteten af tilgængelige bæredygtighedsdata varierer fortsat. I Velliv har vi pt. primært data på noterede selskaber, og i mindre grad på unoterede investeringer.

Vi forventer, at både omfanget og kvaliteten af tilgængelige data vil blive bedre i de kommende år. Desuden forventer vi, at forbedring af adgang til data samt erfaringer med området generelt i branchen vil betyde, at metoder og tilgang skal tilpasses. De tilgængelige data, Vellivs metoder og den implementerede systemunderstøttelse sikrer, at vi løbende kan følge og vurdere fremme af miljømæssige og sociale karakteristika samt udviklingen i andelen af Bæredygtige Investeringer. Begrænsningerne i metoder og data påvirker således ikke opfyldelse af de bæredygtighedskarakteristika, vi stiller i udsigt overfor kunden.

Due diligence
Udvælgelse af investeringer sker primært via eksterne forvaltere. For at sikre, at udvælgelsen sker i overensstemmelse med Vellivs holdninger og politik på området, foretages der løbende vurderinger af forvalternes kvaliteter, metoder og processer. Velliv arbejder fortrinsvis sammen med kapitalforvaltere, der også har tilsluttet sig det FN-støttede Principles for Responsible Investments (PRI) eller opererer med tilsvarende principper.

I processen for udvælgelse af fonde og forvaltere indgår en vurdering af forvalternes kompetencer og standarder indenfor ansvarlige investeringer, deres tilgang til og håndtering af miljømæssige, sociale og governance-relaterede forhold, samt om der er overensstemmelse med de bæredygtighedskarakteristika som LinkPension Aktiv fremmer. Her vurderes også potentielle bæredygtighedsrisici ved investeringen, og det afdækkes om investeringen vil leve op til Vellivs politik for ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab.

Politik for aktivt ejerskab
Investeringerne bliver foretaget med udgangspunkt i Vellivs politik for ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab, som er baseret på internationale principper og retningslinjer, herunder FN's Global Compact, FN's vejledende principper for Menneskerettigheder og Erhverv, samt OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder.

Velliv arbejder aktivt for at påvirke virksomheder, vi investerer i, til at forbedre deres håndtering af relevante bæredygtighedsforhold og bæredygtighedsrisici. Arbejdet består af dialog med virksomhederne, og ved at stemme på deres generalforsamlinger. Når der stemmes, sker det med udgangspunkt i Vellivs egen eller de eksterne forvalteres stemmepolitik.

Velliv ønsker som udgangspunkt ikke at ekskludere selskaber, da det ikke vurderes, at det skaber reelle forandringer i samfundet. I tilfælde hvor selskaber ikke lever op til Vellivs politik for ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab og ikke overholder Vellivs forventninger til ansvarlig virksomhedsdrift, vil der som udgangspunkt indgås dialog med selskabet. Eksklusion kan anvendes, hvis der ikke er ønske om eller vilje til forandring fra selskabernes side.

Angivet referencebenchmark
Der er ikke udpeget et indeks som referencebenchmark med henblik på at opnå de miljømæssige eller sociale karakteristika.